Judiciální seminář právnické fakulty
Karlovy university v Praze.

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘÍDÍ PROF. DR. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE II., ŽITNÁ UL. Č. 4b. — PŘEDPLATNÉ 40 KČ I S POŠTOVNÍ ZÁSILKOU. — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 KČ.

ROČNÍK XVII. V PRAZE, V ZÁŘÍ 1935. ČÍSLO 7.

Vicepresident Dr. Jaroslav Ponec šedesátníkem.

Nechce sice tomu nikdo věřit, ale je už tomu tak! Náš milý místopředseda, mladistvě svěží, čilý a energický vicepresident pražské notářské komory, pan JUDr. Jaroslav Ponec, notář v Praze-Žižkově, vstoupil dne 13. srpna 1935 do řad šedesátníků.

Rodák staroboleslavský, věnoval se po odbytých studiích právnických na pražské universitě přípravné praxi notářské, kterou s nepatrnými přerušeními, krátkou praxí soudní a advokátní, konal v Úpici a v Praze. Již ve svých 29 letech byl jmenován notářem ve Veselí nad Lužnicí (16. prosince 1904), a později přeložen: v roce 1907 do Sobotky, v roce 1922 do Prahy-Nuslí a v roce 1927 do svého nynějšího působiště, Prahy-Žižkova. Povolání notářskému se věnoval s velikou láskou a vší mladistvou energií, a dík své vynikající erudici právnické, znalosti života a konciliantnosti získal si ve všech svých působištích zakrátko plného uznání, neobmezené důvěry a všeobecné obliby, a obyvatelstvo všech jeho dřívějších působišť naň rádo a vděčně vzpomíná. V Sobotce zastihl ho státní převrat a přinesl mu jako osvědčenému národnímu a vlasteneckému pracovníku rozsáhlé a zodpovědné zmocnění Národního výboru, zejména při přejímání velkostatku kosteckého, a úkolu tohoto se zhostil vynikajícím způsobem.

Plné rozvinutí jeho schopností umožnilo mu ovšem teprve hlavní město. Okolnosti a poměry nebyly mu tenkrát právě příznivy; s obvyklou agilností věnoval se však nejen svému místu notářskému, nýbrž i práci stavovské a národní, a brzy sklízel zasloužené úspěchy. Stává se členem notářské komory a ústředního výboru Spolku notářů československých, a v obou těchto stavovských korporacích jsou rázem oceňovány jeho znalosti a schopnosti, zejména jeho iniciativa, řečnický talent, bystrý postřeh a rozhled po situaci, přímost, neohroženost a všeobecná oblíbenost. Snad každý z nás již zná pana vicepresidenta jako temperamentního řečníka úžasné pohotovosti a vybroušené formy, kterého nic nepřivede z konceptu; jeho spolupracovníci měli již velmi často příležitost podivovati se, s jakou uhlazeností parátně a houževnatě odrážel — leckdy samojediný — útoky a pohromy již již se řítící na náš stav a naše povolání. Jsou mu proto svěřovány úkoly nejobtížnější a nejzodpovědnější, mnohdy též nejnepříjemnější, jest vysílán do různých komisí k přípravě zákonů, na př. civilního řádu soudního, notářského řádu, zákona o nekalé soutěži a pokoutnictví, o kolektivním ručení notářů atd. atd., a stává se nejbližším spolupracovníkem a takřka pravou rukou našeho vzácného předsedy, p. presidenta dr. Čulíka. Za svou záslužnou činnost jest odměňován funkcemi nejčestnějšími, totiž funkcí vicepresidenta pražské notářské komory, prvého místopředsedy Spolku notářů československých, přísedícího disciplinárního senátu Nejvyššího soudu a j.

I v ostatním právnickém světě zaujímá význačné postavení, zejména jako místopředseda Klubu československých právníků, člen Domácí rady Ústředí čsl. právníků — Právnického domu, atd. V pražském Rotary Clubu zastupuje klasifikaci notářů.

Jubilea vděčně vzpomínají i kandidáti notářství, pro něž má pan vicepresident vždy slovem i skutkem vzácné porozumění.

A konečně velká řada přátel-nimrodů pozdravila jubilanta jako velmi zdatného kolegu a výborného střelce, který z honů — své jediné kratochvíle — vychází velmi často jako král.

Milému jubilantu upřímně přejeme do dalších desítek pevného zdraví a doufáme, že jeho energie nám zůstane ještě dlouho k prospěchu našeho stavu zachována a přinese nám splnění velikých nadějí, které v jeho osobu skládáme. Dr. F. J.

Doc. Dr. F. VÁŽNÝ:

O podstatě a účincích stihacího práva podle § 48 nového konkursního řádu.[1])

I. Některá ustanovení konkursního řádu, tedy práva formálního, jeví účinek i na právo materiální, obsažené v zákonu občanském a obchodním resp. směnečném. V řadě ustanovení nového našeho konkursního řádu z r. 1931 (zákon ze dne 27. března 1931, č. 64 Sb. z. a n., kterým se vydávají řády konkursní, vyrovnací a odpůrčí) nalézáme ustanovení o zvláštních účincích pravoplatného prohlášení konkursu[2]) na soukromoprávní poměry. Jsou to v prvé řadě ustanovení §§ 10, 14—28 našeho konkursního řádu.

Spadají sem — systematicky vzato — především soukromoprávní jednání (úkony), která v době prohlášení konkursu nebyla ještě perfektní (nabídky — oferty, které jednak byly úpadci učiněny před prohlášením konkursu a jež úpadce v této době nepřijal, a dále nabídky úpadce, jež tento učinil před prohlášením konkursu a které v této době ještě nebyly přijaty. V prvém případě platí podle § 28 konkursního řádu, že nabídky zůstávají v platnosti, není-li z okolností zřejmá jiná vůle nabízejícího, v druhém případě pak platí, že správce konkursní podstaty jimi není vázán). Byla-li arci nabídka přijata již v době prohlášení konkursu, jesmlouva sjednána.

Dále sem spadají smlouvy, které byly již v době prohlášení konkursu sjednány, ale zcela nebo z části ještě nebyly splněny a které zakládají vzájemné povinnosti a práva (dvoustranné smlouvy) — nepatří sem tedy smlouvy, u kterých povinnost k plnění stihá pouze jednu stranu — a to: smlouvy tyto vůbec (konkursní řád mluví v § 23 o smlouvách o vzájemném plnění a má o nich ustanovení pro případ, nebyla-li smlouva o vzájemném plnění v době prohlášení konkursu ještě splněna úpadcem ani druhou stranou, nebo nebyla-li splněna úpadcem úplně, a to v tom smyslu, že správce podstaty může buď v určité lhůtě „vstoupiti“ v tyto smlouvy, nebo od smlouvy odstoupiti), a dále smlouvy dvoustranné „fixní“, t. j. kterými bylo smluveno, že zboží mající tržní nebo bursovní cenu, bude dodáno v přesně určené lhůtě (o tom má ustanovení § 24, a to pro případ, že doba splnění nastane, anebo uplyne-li lhůta teprve po prohlášení konkursu. Kdežto při obyčejných smlouvách dvoustranných může správce podstaty, jak řečeno, buď „vstoupiti“ ve smlouvu nebo od ní odstoupiti — při odstoupení má druhá strana nárok na náhradu škody, jí tímto odstoupením způsobené, při „fixních obchodech“, nastane-li doba splnění nebo uplyne-li lhůta teprve po prohlášení konkursu, nelze požadovati splnění, nýbrž jen náhradu škody; výše náhrady škody záleží v tomto případě v rozdílu mezi kupní cenou a cenou tržní nebo bursovní, jež se platí druhého všedního dne po prohlášení konkursu.

Zvlášť je upraven vliv konkursu dále na určité smlouvy, zakládající déle trvající poměry, a to a) na smlouvy nájemní a pachtovní a b) na smlouvy služební (§§ 25—27 konkurs. řádu). Posléze je zvlášť řešen vliv konkursu na mandát a plnou moc (§ 28 konk. řádu). Vliv konkursu na smlouvy nájemní a pachtovní se jeví v podstatě v otázce zkrácení doby trvání příslušného poměru. Zvláštní ustanovení, do jisté míry co do svého účelu obdobné s ustanovením § 48, o němž níže podrobněji pojednáme, je dáno pro případ, nebyl-li předmět nájmu nebo pachtu úpadci před prohlášením konkursu ještě odevzdán; pronajimatel (propachtovatel) může od smlouvy v tomto případě odstoupiti (jinak může pronajimatel resp. propachtovatel, najal-li nebo zpachtoval-li úpadce nějakou věc — stejně jako správce podstaty — bez újmy nároku na náhradu škody smlouvu vypověděti na zákonnou nebo smluvenou kratší lhůtu.

Vliv konkursu na služební smlouvy jeví se podle § 27 konkurs. řádu toliko v případě uvalení konkursu na jmění zaměstnavatelovo (původně navržené ustanovení o vlivu konkursu, prohlášeného na jmění zaměstnancovo nebylo do konečného znění konkursního řádu převzato). V této souvislosti jest se též zmíniti o ustanoveních § 10 konk. řádu (promlčení pohledávek), 15 (pohledávky nepeněžité, neurčité a v cizí měně), 16 (pohledávky nedospělé), 17 (nároky na opětující se dávky), 18 (pohledávky podmíněné), 19—20 (spoludlužníci a ručitelé) a 21 (kompensace vzájemných pohledávek), jež stanovi rovněž určitý vliv konkursu na materiální právo resp. úchylky od občanského zákona.[3])

[1]) Z literatury právní srov. k tomuto článku: Hora, Základy přednášek o konkursním a vyrovnacím řízení, a dále jeho komentář ke konkurs., vyrovnacímu a odpůrč. řádu; komenáře ke konkurs. řádu Vosky a Karmana. Rintelen, Handbuch des österr. Konkurs- und Angleichsrecntes. Jäger, Konkursrecht.

[2]) Právní účinky prohlášení konkursu nastávají podle § 2 konkurs. řádu počátkem dne, kterého byla konkursní vyhláška vyvěšena na desce konkursního soudu. Zvláštní předpis má 2. odst. § 2 v případě, došlo-li k prohlášení konkursu zároveň se zastavením vyrovnacího řízení. Konkurs zasahuje veškeré jmění úpadcovo, které je podrobeno exekuci, a které mu patřilo v den prohlášení konkursu, nebo kterého nabyl za konkursu; § 3 konkurs. řádu („konkursní podstata“).

[3]) Také však nacházíme v občanském i obchodním zákoně několik ustanovení o vlivu konkursu na soukromoprávní poměry; srov. jmenovitě §§ 1210, 1260—1262, 1356 občan. zák., čl. 123, č. 1 a 3, 170, bod e, 200, 242, č. 4 obch. zák., § 84 č. 4 zákona o společnostech s ručením obmezeným z r. 1906, § 36 zák. o společenstvech výdělkových a hospodářských! srov. též § 27 směnečného zákona, § 12 šekového zákona z r. 1906.